

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Andmekaitse Inspeksioon
info@aki.ee

Teie 29.04.2026
Meie 15.05.2026

nr 2.3-6/26/838-1688-2
nr 10-4/3463-2

Vastus järelpärimisele

Olete pöördunud Justiits- ja Digiministeeriumi poole, et saada seisukohta isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 4 tõlgenduse kohta. Täpsemalt ootate vastuseid küsimustele:

1. kas avaliku sektori asutus saab tugineda ajakirjanduse isikustatud päringute vastamisel samuti IKS §-le 4 või on nimetatud säte käsitletav üksnes ajakirjandusliku andmetöötluse erandina, mis avaliku sektori asutusele sellisel juhul ei laiene?
2. kui avaliku sektori asutusele eeltoodu puhul IKS § 4 ei rakendu, siis kas on võimalik sellistes olukordades tõlgendada nii, et avalikul sektoril on ajakirjandusele isikuandmeid avaldades õiguslikuks aluseks IKÜM art 6 lg 1 p c koosmõjus vastavalt pöördumise sisule kas AvTS § 9 lg-ga 1 (hinnates seejuures AvTS § 35 lg 1 p-s 12, kas teabe avaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust või mitte) või MSVS § 5 lg-ga 1, arvestades mõlemal juhul vajalikkuse kriteeriumit?

Vastuseks esimesele küsimusele leiame, et IKS § 4 ei laiene avaliku sektori asutusele. Selgitame, et viidatud säte reguleerib ajakirjanduslikul eesmärgil tehtavat andmetöötlust. Avalik sektor töötleb isikuandmeid temale seadusega pandud ülesande täitmise eesmärgil või juriidilise kohtususe täitmiseks, mitte ajakirjanduslikul eesmärgil. Samuti on IKS § 4 kohta on seletuskirjas selgitatud, et selleks et võtta arvesse sõnavabadusõiguse tähtsust igas demokraatlikus ühiskonnas, tuleb laialt tõlgendada selle vabadusega seonduvaid kontseptsioone, näiteks ajakirjandust. Ajakirjanduse ehk meediana käsitletakse nii professionaalset meediat (päeva- ja nädalalehed, tele- ja raadiokanalid) kui ka blogisid, netifoorumeid ja suhtlusvõrgustikke.

Vastuseks teisele küsimusele vastame jah, avaliku sektori asutus töötleb ajakirjandusele vastamisel andmeid isikuandmete kaitse üldmääruse artikle 6 lg 1 punkti c (isikuandmete töötlemine on vajalik juriidilise kohustuse täitmiseks) alusel.

Selgitame, et avaliku sektori asutus tegevus peab olema läbipaistev ning läbipaistvus tagatakse mh läbi avaliku teabe seaduses (AvTS) sätestatud kohtususte, mis teabevaldajale on pandud. AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Avaliku sektori asutus on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele (AvTS § 9). Ehk siis tegemist on asutusele AvTS-i alusel pandud juriidilise kohustusega teha teave kättesaadavaks ning töötlemine toimub isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 6 lg 1 punkti c alusel.

Lisaks selgitame, et AvTS § 3 lg 2 kohaselt võib avalikule teabele juurdepääsu piirata seaduses sätestatud korras. Seega olukorras, kus asutusele on esitatud taotlus avaliku teabe saamiseks, peab asutus hindama, kas tegemist võib olla teabega, mis tuleb tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks, AvTS § 35 lg 1 alusel. AvTS § 38 lg 2 kohaselt võib asutuse juht võib otsustada asutuseväliste isikute

juurdepääsu võimaldamise asutusesiseseks tunnistatud teabele, kui see ei kahjusta riigi või omavalitsusüksuse huve.

AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt on isikuandmed asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teave üksnes juhul kui nendele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust. Seega kui taotlusega soovitakse saada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teavet, mis sisaldab isikuandmeid, peab asutus hindama, kas sellise teabe avaldamine on lubatav, ehk isikuandmeid, mis oluliselt kahjustaks andmesubjekti eraelu puutumatust välja anda ei või. Sama loogika kehtib ka märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses (MSVS) alusel esitatava taotluse kohta. MSVS § 5 kohaselt, on märgukirja või selgitustaotluse adressaat on kohustatud taotlusele vastama, ehk andmetöötlus toimub juriidilise kohustuse täitmiseks ning samuti peab hindama, kas teavet on lubatud väljastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristel Niidas
nõunik

Kristel.Niidas@justdigi.ee